

بخ الآن

چل فہرموورہ نہ جہ جیمعہ یہ: (یانے نہ یہ کیکھیانے) حاتورہ

تهزها فهرمووده كاخ

نورینر محمد بن سلیمان المُهَنَّا وهرگیرانر هشام لطیف به رزنجی

۱۶۶۶ کۆچى ۲۰۲۲ له دایک بو

الأربعون الولدانية

چل فہرموورہ بوّ مندالانے چل فہرموورہ لہ جہجیعہ یہ (یانے لہ یہ کیّگیانے ھاتووہ) تہنہا فہرموورہ کانے

> نوسینی محمد بن سلیمان المُهَنَّا وهرگێڕانی هشام لطیف بهرزنجی

۲۰۲۲ له راهیک بووخ





فهرموودهى يهكهم

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضَّ اللَّهُ عَلَى خَمْسٍ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّ اللَّهُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ صَلَّ اللَّهُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ اللَّهُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلاَةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلاَةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَإِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلاَةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَالحَجِّ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ». متفق عليه. (1)

واته: له عهبدولّلای کوری عومهرهوه (پهزای خوایان لابینیت) ده فهرموویت: پیغهمبهری خوایان فهرموویه تی: «دینی ئیسلام دامه زراوه له سهر پیننج پایه: شایه تیدان به وه ی هیچ په رستراویک نییه به حه ق شایسته ی په رستن بینت جگه له الله و محمد پیغهمبه ری خوایه صلّاللهٔ عَلیه وَسَلّم و ته نها ئه و شایسته ی شوین که و تنه و ه و شایسته ی شوین که و تنه و و و ی و ی و ی مانگی په مه زان».

⁽١) رواه البخاري (٨)، ومسلم (٦).





فهرموودهی دووهم

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضَّ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سُئِلَ الْنَّبِيُّ صَلَّ اللهِ، وَقَتْلُ صَلَّ اللهِ، وَقَتْلُ النَّهُ عَنِ الْكَبَائِرِ فَقَالَ: «الإِشْرَاكُ بِاللهِ، وَقَتْلُ النَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْكَبَائِرِ فَقَالَ: «الإِشْرَاكُ بِاللهِ، وَقَتْلُ النَّهُ عَلَيْهِ اللهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ اللهِ النَّ وَشَهَادَةُ الزُّورِ». متفق عليه (٢٠) النَّا فُسِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ». متفق عليه (٢٠)

واته: له ئهنهسی کوری مالیکهوه (رهزای خوای لیّبیّت) فهرموویهتی: پرسیارکرا له پیّغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ دهربارهی تاوانه گهورهکان، فهرمووی: «هاوه لّبریاردان بو خوای گهوره، و کوشتنی کهسییّك به ناحهق، و سهرپیّچی کردن و ئازاردانی دایك و باوك، و شایه تیدانی درق ».

(٢) رواه البخاري (٩٧٧)، ومسلم (٨٨).





فەرموودەى سى يەم

عَنْ عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍ و رَضَّ اللَّهِ عَنْ عَبْدَ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍ و رَضَّ اللَّهِ عَنْ عَنْ اللَّهِ المُسْلِمُ وَمَا لِسَانِهِ صَلَّالِلَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «المُسْلِمُ: مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَكَالِهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «المُسْلِمُ: مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَكَالِهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَيَدِهِ». متفق عليه. (٣)

واته: له عهبدولّلای کوری عهمرهوه (رهزای خوایان لاینینت) دهفهرموویّت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویهتی: «موسلمان ئه و موسلمانه یه که موسلمانان له زمان و دهستی سه لامت بن ».

(٣) رواه البخاري (٦٤٨٤)، ومسلم (٦٤).





فهرموودهی چوارهم

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَالِيَّهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّالِلَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «آيَةُ المُنَافِقِ ثَلاَثُ: إِذَا حَدَّثَ كَذَب، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَف، وَإِذَا (اللَّهُ المُنَافِقِ ثَلاَثُ: إِذَا حَدَّثَ كَذَب، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَف، وَإِذَا اللَّهُ المُنَافِقِ ثَلاَثُ اللَّهُ عَلَيْه. (٤) اؤْتُمِنَ خَانَ ». متفق عليه. (٤)

واته: له ئهبی ههورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت) پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «نیشانه کانی که سی دووروو سی یه:

كاتيك قسه دەكات درۆ دەكات،

وه كاتيك بهلينيك دهدات نايباته سهر،

وه كاتيك ئهمانهتو نهينييه كى لهلا دادهنريت نايياريزتو خيانهتى لى دهكات».

(٤) رواه البخاري (٣٣)، ومسلم (٥٩).





فهرموودهى پينجهم

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضَّ اللهِ رَضَّ اللهِ وَضَّ اللهِ وَسَوْلَ اللهِ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الشَّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الشَّرْكِ وَالْكُفْرِ اللهِ عَلَيْهِ اللهِ عَلَيْهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ عَلَيْهِ اللهِ اللهِ عَلَيْهِ اللهِ اللهُ اللهِ اللهِ اللهِ اللهُ اللهِ الله

واته: له جابری کوری عهبدوللاوه (پهزای خوایان لایم کوری عهبدوللاوه (پهزای خوایان لایم کیدینی کوری خوایان لایم کیدینی ده فهرموویدت: پیغهمبهری خوایان کهسی موسلمان و کهسی موشریك و کافر نویژکردنه».





فهرموودهى شهشهم

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعودٍ رَضَّ اللَّهُ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّ اللهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعودٍ رَضَّ اللَّهُ قَالَ: «الصَّلاَةُ صَلَّ الله عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ الْعَمَلِ أَحَبُ إِلَى اللَّهِ؟ قَالَ: «الصَّلاَةُ عَلَى وَقْتِهَا»، قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: «بِرُّ الوَالِدَيْنِ» متفق عليه. (٥) عَلَى وَقْتِهَا»، قَالَ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: «بِرُّ الوَالِدَيْنِ» متفق عليه. (٥)

واته: له عهبدولّلای کوری مهسعوده وه (رهزای خوای لابینت) دهفهرموویّت: پرسیارم کرد له پیغهمبهری خوا کی میلیّدی دهفهرموویّت پرسیارم کرده وهیه کرده وهیه کرده وهیه کرده وهیه کرده وهیه کرده وهیه کاتی خوای گهوره ؟ فهرمووی: «نویّـژکردن له کاتی خویدا». ووتم: له پاش ئهوه چی کرده وهیه ک؟ فهرمووی: «چاکه کردن و باش بوون له گه ل دایک و با وکدا».

⁽٥) رواه البخاري (٢٧٥)، ومسلم (٨٥).





فهرموودهى حهوتهم

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِّ اللهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالُلهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ تَوَضَّاً لِلصَلَاةِ فَأَسْبَغَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ مَشَى صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ تَوَضَّاً لِلصَلَاةِ فَأَسْبَغَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ مَشَى إِلَى الصَلَاةِ الْمَكْتُوبَةِ، فَصَلَّاها مَعَ النَّاسِ، أَوْ مَعَ الْجَمَاعَةِ، أَوْ لِلَّهُ اللهُ لَهُ ذُنُوبَهُ». رواه مسلم. (٦)

واته: له عوسمانی کوری عهففانه وه (پهزای خوای لایمینیت) دهفهرموویت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «ههرکه سیک ده سیتنویژ بیشوات بی نوییژ به جوانی و ته واوی (به وشیوه ی له سیوننه تدا هاتووه)، پاشان بچیت بی نویژیکی فه رز، نویژ بکات له گه ل خه لکی، یان به جهماعه ت نویژه که ی بکات، یان له مزگه و تبه جهماعه ت نویژه که ی بکات، یان له مزگه و تبه جهماعه ت نویژه که ی بکات نه وا خوای گه و ره له تاوانه کانی خوش ده بیت (تاوانه بچوکه کان ده گریته و ه)».

⁽٦) رقم الحديث: (٢٣٢).





فهرموودهى ههشتهم

عَنِ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَيَالِكُعَنْهُ قَالَ: قَالَ النَّبِيَّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّرَ: قَالَ النَّبِيَّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّرَ: « مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا، فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ». متفق « مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا، فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ». متفق عليه (٧)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت) ده فهرموویت: پیغه مبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «ههرکه سیک در ق به دهم منه وه هه لبه ستیت نه وا با شوینیک بوخقی دیاری بکات له ناگری دوزه خ».

(٧) رواه البخاري (٢٩١)، ومسلم (٣). واللفظ للمسلم.





فهرموودهی نویهم

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِّ اللهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّاللهُ عَنْهُ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. (^)
مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ ». رواه مسلم. (^)

واته: له عهبدوللای کوری مهسعودهوه (رهزای خوای لیبینت) دهفهرموویت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «کهسیک ناچیته به هه شته وه به نهندازه ی گهردیله یه که رمیرووله یه کی بچووک) فیزو خوبه گهوره زانینی تیدابیت».

(٨) رقم الحديث: (٩١).





فهرموودهی دهیهم

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضَيَّالِكُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ القُرْآنَ وَعَلَّمَهُ». رواه البخاري. (٩)

واته: له عوسمانی کوری عهففانه وه (رهزای خوای لابینت) دهفه رموویت: پیغه مبه ری خوا صَلَّاللهٔ عَلیه وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «باشترین که ستان ئه و که سه یه که خوی فیری قورئان بووه و خه لکیش فیر ده کات».

(٩) رقم الحديث: (٩٠).





فهرموودهى يانزهيهم

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَّالِكُعُنَهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِللهُ عَلَى اللِّسَانِ، تَقِيلَتَانِ صَلَّاللهُ عَلَى اللِّسَانِ، تَقِيلَتَانِ فِي اللِّسَانِ، تَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ». متفق عليه. (١٠)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیّبیّت) دهفهرموویّت: پیّغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویهتی: «دوو وشه ههیه لهسهر زمان ئاسانه (به ئاسانی دهوتریّت)، قورسن له تهرازووی پوٚژی دوایی، خوشهویستن له لای خوای گهوره، ئهوانیش سُبْحَانَ اللهِ فَرْشهویستن له لای خوای گهوره، ئهوانیش سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِیم».

⁽۱۰) رواه البخاري (۱۱۷۸ - ۲۰۶۳)، ومسلم (۲۲۹٤).





فهرموودهی دوانزهیهم:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَالِكُهُ عَنْهُ قَالَ: أَوْصَانِي خَلِيلِي صَلَّالُلَهُ عَلَيْهُ قَالَ: أَوْصَانِي خَلِيلِي صَلَّالُلَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِثَلَاثٍ: «بِصِيَامِ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ، وَرَكْعَتَيِ الضُّحَى، وَأَنْ أُوتِرَ قَبْلَ أَنْ أَنَامَ». متفق عليه. (١١)

واته: له ئهبی ههورهیرهوه (پهزای خوای لیّبیّت) ده فهرموویّت: خوشهویستم صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ وهسیّتی بو کردم به سی کردهوه: «پوژووگرتنی سی پوژ له ههموو مانگیکدا، وه دوو پکات نویّژی چیشته نگاو، وه نویّژی ویتر بکهم پیش ئهوه ی بخهوم».

(۱۱) رواه البخاري (۱۹۸۱)، ومسلم (۲۲۱).





فهرموودهى سيانزهيهم

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَالِكُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِللهُ عَلَيْهِ وَسُلَّرَ: ﴿ أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَلَّهُ عَلَيْهِ وَسُلَمَ. (17)
سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ». رواه مسلم. (17)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت) دهفه مهرموویت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرمووییه تی: «نزیکترین کاتو شوینیک بهنده له پهروه ردگاری نزیك بیت کاتی کپنوش بردنه، بویه دوعای زور تیدا بکهن».

(١٢) رقم الحديث: (٤٨٤).





فهرموودهی چواردهیهم

عَنْ ثَابِتِ بْنِ الضَّحَّاكِ رَضِيَ اللهِ عَنْ ثَابِتِ بْنِ الضَّحَّاكِ رَضِي اللهِ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَعْنُ الْمُؤْمِنِ كَقَتْلِهِ». متفق عليه. (١٣)

واته: له ثابتی کوری ضه ححاکه وه (ره زای خوای لایدیت) ده فه رموویت: پیغه مبه ری خوا صَلَّاللهٔ عَلَیْهِ وَسَلَّرَ فه رموویه تی: «نه فره ت کردن له باوه ردار وه کو کوشتنی وایه».

(۱۳) رواه البخاري (۲۰٤۰ - ۲۰۰۵)، ومسلم (۱۱۰).





فهرموودهی پانزهیهم

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَالِكُعَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَنْفِقْ أُنْفِقْ عَلَيْكَ». متفق قالَ: «قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَنْفِقْ أُنْفِقْ عَلَيْكَ». متفق عليه. (١٤)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت)
پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «خوای
گهوره فهرموویه تی: (فهرمووده که قودسی یه) ببه خشه
ئیمه شپیت ده به خشین».

(۱٤) رواه البخاري (۲۸٤)، ومسلم (۹۹۳).





فهرموودهى شانزهيهم

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَالِكُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَا يُصِيبُ المُسْلِمَ، مِنْ نَصَبٍ وَلاَ وَصَبٍ، وَلاَ هَمِّ وَلاَ حُزْنٍ وَلاَ يُصِيبُ المُسْلِمَ، مِنْ نَصَبٍ وَلاَ وَصَبٍ، وَلاَ هَمِّ وَلاَ حُزْنٍ وَلاَ أَذًى وَلاَ غَمِّ، حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا، إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ وَلاَ أَذًى وَلاَ غَمِّ، حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا، إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ وَلاَ أَذًى وَلاَ غَمِّ، حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا، إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ». متفق عليه (١٥٠)

واته: له ئهبی ههورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت)
پیغهمبهری خوا صَلَّاللهٔ عَلَیْهِ وَسَلَّم فهرموویه تی: «ههیچ
موسلمانیک نییه که توشی نا په حه تی یه ک وه نه خوشی
یه ک این خهمو خهفه تو نازاریک ببیت، ته نانه ته گهر
د پکیک بچیت به شوینیکیدا، ئیللا دهبیته هوی سرینه وهی
تاوانه کانی».

(١٥) رواه البخاري (٦٤١)، ومسلم (٢٥٧٣) مِنْ رِوَايَة أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضَاً لِللَّهُ عَنْهُ.





فهرموودهى حهقدهيهم

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَّالِكُعْنَهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِلهُ عَلَيْهِ وَلَا تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَخَابُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُوا، أَوَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ حَتَّى تَحَابُوا، أَوَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ». رواه مسلم. (17)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت) دهفه مورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت) دهفه مرمووید: پیغه مبه می خوای لیبیت فهرموویه تی: «ناچنه به هه شته وه تا باوه پنه هینن، وه باوه پیش ناهینن تا یه کتریتان خوش نه ویت، ئایه کرده وه یه کتان پی بلیم ئه گهر ئه نجامی بده ن ئه وا یه کتریتان خوش ده ویت؟ ئه ویش ئه وه یه سلاو له یه کتری بکه ن».

(١٦) رقم الحديث: (٤٥).





فهرموودهى ههژدهيهم

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضَّ اللهِ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضَّ اللهِ صَلَّاللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يَنْظُرُ الرَّجُلُ إِلَى عَوْرَةِ الرَّجُلِ، وَلَا الْمَرْأَةُ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم. (١٧)

إِلَى عَوْرَةِ الْمَرْأَةِ». رواه مسلم. (١٧)

واته: له ئهبی سه عیدی خودری یه وه (په زای خوای لیّبیّت) ده فهرموویّت: پیخه مبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «نابیّت پیاو ته ماشای عه وره تو دامیّنی پیاو بکات، وه ئافره تیش نابیّت ته ماشای عه وره تو دامیّنی ئافره تا بکات، وه ئافره تیش نابیّت ته ماشای عه وره تو دامیّنی ئافره تا بکات».

(۱۷) رقم الحديث: (۳۳۸).





فهرموودهى نۆزدەيهم

عَنِ الصَّعْبِ بْنِ جَثَّامَةَ رَضَيَّالِكُ عَنْهُ: أَنَّهُ أَهْدَى لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّالِلَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِمَارًا وَحْشِيًّا وَهُوَ بِالأَبْوَاءِ، أَوْ بِوَدَّانَ، فَرَدَّ عَلَيْهِ، فَلَمَّا رَأَى مَا فِي وَجْهِهِ، قَالَ: «أَمَا إِنَّا لَمْ نَرُدَّهُ عَلَيْكَ عَلَيْهِ، فَلَمَّا رَأَى مَا فِي وَجْهِهِ، قَالَ: «أَمَا إِنَّا لَمْ نَرُدَّهُ عَلَيْكَ عَلَيْهِ، فَلَمَّا رَأَى مَا فِي وَجْهِهِ، قَالَ: «أَمَا إِنَّا لَمْ نَرُدَّهُ عَلَيْكَ إِلَّا أَنَّا حُرُمٌ». متفق عليه. (١٨)

واته: له صهعبی کوری جه ثثامه وه (په زای خوای لابینت) گوشتی گویدریزی وه حشی دا به پیغه مبه ری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ به دیاری له ئه بواء یان وه ددان بوو (۱۹) (گوشته کهی وه رنه گرت) کاتیک بینی له ده مو چاوم پی ناخوش بوونی پیوه دیاره، فه رمووی: «ئیمه ئه وه مان وه رنه گرت له تق ته نها له به رئه وه بوو که له ئی حرامداین».

⁽۱۸) رواه البخاري (۱۸۲۰ – ۲۵۷۳)، ومسلم (۱۹۹).

⁽۱۹) له بهینی مهککه و مهدینهیه، دهکهویّته باشووری روّژئاوای مهدینهوه، نزیکهی ۲۰۰ کیلق مهتر دووره. موقع الدرر السنیة. -وهرگیّر-





فهرموودهی بیست

عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ رَضِيَ لِللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّاللَّهُ عَنْهُ قَالَ: هَا رَسُولُ اللهِ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يَدْخُلُ الجَنَّةَ قَتَّاتُ» متفق عليه. (٢٠)

واته: له حوزهیفهی کوری یهمانهوه (پهزای خوای لابینت) دهفهرموویت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «ئهو کهسهی دووزمانی بکات ناچیته بههه شته وه (له سهره تاوه)».

(۲۰) رواه البخاري (۲۰۰٦)، ومسلم (۲۰).





فهرموودهی بیستو یهك

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضَالِيَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِلَهُ عَنْهُا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِلهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانُ أَوْ بَهِيمَةٌ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ » فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانُ أَوْ بَهِيمَةٌ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ » فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانُ أَوْ بَهِيمَةٌ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ » مَتفق عليه. (٢١)

واته: له جابری کوری عهبدوللاوه (رهزای خوایان لابینت) دهفهرموویت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «هیچ موسلمانیک نییه کشتوکالیّک بکات یان نهمامیّک بنیژیت، بالندهیه کیان مروقیّک یان تاژه لیّک لیّی بخوات نهوه بوی دهبیّت به خیر».

(۲۱) البخاري (۲۳۲۰)، ومسلم (۲۵۵۳).

چل فهرمووده بوٌ مندا*لاخ*





فهرموودهی بیستو دوو

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَالِيّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ لِرَجُلٍ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّالُلَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَيْنُ، فَجَاءَ يَتَقَاضَاهُ، فَأَغْلَظَ لَهُ فَهَمَّ بِهِ صَلَّالُلَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَسَلَّمَ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّالُلَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَصْحَابُ النَّبِيُّ صَلَّالُلَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّالُلَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «دَعُوهُ، فَإِنَّ لِصَاحِبِ الحَقِّ مَقَالًا» متفق عليه. (٢٢)

واته: له جابری کوپی عهبدوللاوه (پهزای خوای لیبیت) ده فده مرموویت: پیاوید هات بولای پیغهمبهری خوا صلّاً للّه عُکینه وسکّر قهرزی له لای پیغهمبه ری خوا صلّاً للّه عُکینه وسکّر قهرزی له لای پیغهمبه ری خوا صلّاً للّه عُکینه وسکّر قهرزه که ی کرد (۲۳) هاوه لان بوو، به شیوه یه کی نه شیاو داوای قهرزه که ی کرد (۲۳) هاوه لان ویستیان ته مینی بکه نو فیری ئهده بی بکه ن، پیغه مبه ری خوا وی سیّر نه دمووی: «وازی لیبینن، چونکه ئه و خاوه ن قهرزه که ی ههیه داوای قهرزه که ی مهیه داوای قهرزه که ی بکات».

⁽۲۲) رواه البخاري (۲۳۰٦ - ۲۳۹۰ - ۲٤۰۱ - ۲۲۰۲)، ومسلم (۲۲۰۱).

 $[\]binom{1}{7}$ خاوه ن قهرزه که پیاویکی کافربووه له جوله که یان له غهیری جوله که بووه، وه ووتراوه: پیاویکی ده شتنشین بووه. مرقاة المفاتیح: $\binom{1900}{0}$. -وهرگیرپ





فەرموودەي بيستو سيّ

عَنْ أَبِي قَتَادَةً رَضَّ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولَ اللهِ صَلَّ اللهُ عَنْ عُرَبِ يَوْمِ صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنْجِيَهُ اللهُ مِنْ كُرَبِ يَوْمِ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ: «مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنْجِيهُ اللهُ مِنْ كُرَبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَلْيُنَفِّسْ عَنْ مُعْسِرٍ، أَوْ يَضَعْ عَنْهُ ». رواه مسلم. (٢٤)

واته: له ئهبی قهتادهوه (پهزای خوایان لیبیت) دهفه مهرموویت: پیغهمبهری خصوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «ههرکه سیک پینی خوشه خوای گهوره فهرموویه تی: «ههرکه سیک پینی خوشه خوای گهوره ناپه حهتی پوژی دوایی له سهر لابهریت، با یهرمه تی که سیکی قهرزار بدات، یان قهرزه کهی له سهر لابهریت».

(٢٤) رقم الحديث: (١٥٦٣).





فهرموودهى بيستو چوار

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَّالِكُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّالِلَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَوْلِكُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّالُهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ عَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا» رواه مسلم. (۲۵)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیّبیّت) پیّغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «ههرکه سیّك غهشو فیّل بکاته ئهوا له ئیّمه نییه (لهسهر ئهخلاقو خورهوشتو پیّبازی ئیّمه نییه. موقع الدرر السنیة)».

(٢٥) رقم الحديث: (١٠١).





فهرموودهی بیستو پیننج

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ رَضَّالِلَهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم: «مَنِ اقْتَطَعَ حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ بِيَمِينِهِ، فَقَدْ صَلَّالِللهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ » فَقَالَ رَجُلُّ: وَإِنْ كَانَ أَوْجَبَ اللهُ لَهُ النَّارَ، وَحَرَّمَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ » فَقَالَ رَجُلُّ: وَإِنْ كَانَ شَيْئًا يَسِيرًا يَا رَسُولَ اللهِ صَلَّالُلَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ قَالَ: «وَإِنْ قَضِيبًا شَيْئًا يَسِيرًا يَا رَسُولَ اللهِ صَلَّالُلَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ قَالَ: «وَإِنْ قَضِيبًا هَيْئُولُ اللهِ صَلَّالُلَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ قَالَ: «وَإِنْ قَضِيبًا هَنَا رَسُولَ اللهِ صَلَّاللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ قَالَ: «وَإِنْ قَضِيبًا هِنَا رَسُولَ اللهِ صَلَّالُلهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ قَالَ: «وَإِنْ قَضِيبًا

واته: له ئهبی ئومامه ی باهیلی یهوه (پهزای خوای لابینت) پیغهمبهری خوا صلّاًللهٔ عَلیه وَسَلّم فهرموویه تی: «ههرکهسیک مافی موسلمانیک به سویندی درو داگیر بکات ئهو که سه خوای گهوره دوزه خی بو مسوّگهر ده کات به هه شتی له سهر حه رام ده کات». پیاویک فهرمووی ئه ی پیغهمبه ری خوا ئه گهر شتیکی که میش بیّت؟ فه رمووی: پیغه مبه ری خوا ئه گهر شتیکی که میش بیّت؟ فه رمووی: «ئه گهر دار سیواکیکیش بیت».

(٢٦) رقم الحديث: (١٣٧).





فهرموودهی بیستو شهش

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضَّ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّاللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَهُ وَمُعَاذًا إِلَى الْيَمَنِ، فَقَالَ: «يَسِّرَا وَلَا تُعَشِّرَا، وَبَشِّرَا وَلَا تُنَفِّرَا، وَتَطَاوَعَا وَلَا تَخْتَلِفَا». متفق تُعَسِّرًا، وَبَشِّرًا وَلَا تُنفِّرًا، وَتَطَاوَعَا وَلَا تَخْتَلِفَا». متفق عليه. (۲۷)

واته: له ئهبی موسای ئهشعهری یهوه (پهزای خوای لابینت) پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ منی نارد لهگه لا لیبینت) پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلیْهِ وَسَلَّمَ منی نارد لهگه لا موعاذ بن یهمهن، فهرمووی: «ئاسانکاربنو شت قورس مهکهن، و موژدهده ربن و خه لکی دوور مهخه نه وه، لهگه لا یه که بن و یارمه تی یه کتری بده ن وه جیاواز مهبن».

(۲۷) البخاري (۳۰۳۸)، ومسلم (۱۷۳۳).





فهرموودهى بيستو حهوت

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضَيَّالِكُعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِلَهُ عَلَيْهَ السِّلَاحَ فَلَيْسَ مِنَّا». متفق صَلَّاللَّهُ عَلَيْهَ مِنَّا ﴿ مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السِّلَاحَ فَلَيْسَ مِنَّا». متفق عليه (٢٨)

واته: له ئهبی موسای ئهشعهری یهوه (پهزای خوای لاینینت) دهفهرموویّت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویهتی: «ههرکهسیک چه بهرامبهر ئیمه (چه فهرموویهتی: «ههرکهسیک چه بهرامبهر ئیمه (چه ههلبگریّت بق کوشتارکردنی موسلمانان) هه لبگریّت ئه وا له ئیمه نییه».

(۲۸) البخاري (۲۸۷۶ – ۷۰۷۱)، ومسلم (۲۰۰).





فهرموودهی بیستو ههشت

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مُغَفَّلٍ رَضِّ اللهِ قَالَ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّ اللهُ عَنْدُ قَالَ: ﴿إِنَّهَا لَا تَصِيدُ صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنِ الْخَذْفِ، وَقَالَ: ﴿إِنَّهَا لَا تَصِيدُ صَيْدًا، وَلَا تَنْكَأُ عَدُواً، وَلَكِذَّهَا تَكْسِرُ السِّنَّ، وَتَفْقَأُ الْعَيْنَ». متفق عليه (٢٩)

واته: له عهبدوللای کو ر موغه ففه له وه (ره زای خوای لابیت) پیغه مبه ری خوا صَلَّاللهٔ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ قه ده غه ی کردو وه لیبیت) پیغه مبه ری خوا صَلَّاللهٔ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ قه ده غه ی کردو وه له وه ی به یک ردیت ، وه فه رموویه تی « راوی پی ناکریت ، وه دو ژمنی پی ناشه کیت و نارو خیت ، به لام ددان ده شکینیت ، و چاو کویر ده کات » .

(۲۹) البخاري (۲۲۲۰)، ومسلم (۲۹۵).





فهرموودهی بیستو نو

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِّ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: " خَدَمْتُ النَّبِيَّ صَلَّالَكُ عَنْهُ قَالَ لِي: أُفِّ قَطُّ. متفق صَلَّالَكُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَشْرَ سِنِينَ، فَمَا قَالَ لِي: أُفِّ قَطُّ. متفق عليه. (٣٠)

واته: له ئەنەسى كورى مالىكەوە (رەزاى خواى لىنبىت) دەفسەرموويت: دە سال خزمسەتى پىغەمبەرى خسوام كىلىدۇسىلى كرد، بەھىچ شىنوەيەك رۆژنىك پىلى نەوتم: ئۆف لە دەستت.

(۳۰) البخاري (۲۰۳۸)، ومسلم (۲۳۰۹).





فەرموودەي سى

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَالِلَهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولَ اللهِ صَلَّالِلَهُ عَلَيْهِ مَنْ مَجْلِسِهِ، ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْهِ صَلَّالِلَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ﴿إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ مِنْ مَجْلِسِهِ، ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْهِ صَلَّالَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ﴿ وَاه مَسَلَمٍ. (٣١)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیّبیّت) ده فهرموویّت: پیخه مبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرمووییه تی: «ئهگهر که سیک هه لسا له مه جلیسه کهی، پاشان گه پایهوه ئه وه خوی ئه ولاتره له شوی نه کهی خوی دابنیشیّت».

(٣١) رقم الحديث: (٢١٧٩).





فهرموودهی سیو یهك

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَالِيَهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّالِيَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتُّ». قِيلَ: مَا هُنَّ يَا وَسُولَ اللهِ صَلَّالِيَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ قَالَ: «إِذَا لَقِيتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ، وَإِذَا رَسُولَ اللهِ صَلَّالِيَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ قَالَ: «إِذَا لَقِيتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ، وَإِذَا وَسُولَ اللهِ صَلَّالِيَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ قَالَ: «إِذَا لَقِيتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ، وَإِذَا مَعْلَى وَمِنَالَمَ عَلَيْهِ، وَإِذَا مَعْلَى فَعَدْهُ وَإِذَا مَاتَ فَاتَبِعْهُ». وإذا مَرضَ فَعُدْهُ وَإِذَا مَاتَ فَاتَبِعْهُ». رواه الله فَسَمِّتُهُ، وَإِذَا مَرضَ فَعُدْهُ وَإِذَا مَاتَ فَاتَبِعْهُ». رواه مسلم (٣٢)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت)
پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «حهقو مافی
موسلمان بهسهر موسلمانه وه شهشه».

ووترا: چی یه ئهی پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ؟ فهرمووی: «کاتیّك گهیشتی ییی سلاوی لی بکهیت،

⁽٣٢) رقم الحديث: (٢١٦٢).

چل فہرموودہ بۆ مندہالاخ





وه دهعوه تی کردی وه لامی بده یته وه و بچیت، وه داوای لی کردی ئامو ژگاری بکه یت ئامو ژگاری بکه، وه کاتیک پژمی و ووتی: الْحَمْدُ لِله بلیّی یَرْحَمُكَ الله، وه ئهگهر نه خوش که وت سه ردانی بکه یت، وه ئهگهر مرد به دوای جه نازه که ی برویت».





فهرموودهی سیو دوو

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ رَضَّ اللهِ عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ رَضَّ اللهِ عَنْهُ قَالَ: قَالُوا: وَمَا حَقُّهُ؟ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهُ ». قَالُوا: وَمَا حَقُّهُ؟ قَالُ: «غَضُّ الْبَصَرِ، وَكَفُّ الْأَذَى، وَرَدُّ السَّلَامِ وَالْأَمْرُ قَالَ: «غَضُّ الْبَصَرِ، وَكَفُّ الْأَذَى، وَرَدُّ السَّلَامِ وَالْأَمْرُ وَالْأَمْرُ بِي الْمَعْرُوفِ، وَالذَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ». متفق عليه. (٣٣)

واته: له ئهبی سهعیدی خودری یهوه (پهزای خوای لابینت) دهفهرموویت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرمووی: «حهقو مافی ریگا بدهن».

فهرموويان: حهقو مافي رێگا چي يه؟

فهرمووی: «چاو دابخهنو تهماشای شتی حهرام نهکهن، وه ئازاری کهس نهدهن،

وه ئەگەر كەسىپك سىلاوى كرد وەلامى بدەنەوه،

وه فهرمان به چاکه بکهن،

وه رێگری له خراپه بکهن».

(٣٣) البخاري (٦٢٢٩)، ومسلم (٢١٢١).





فەرموودەى سىو سى

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضَّالِلَهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّالِلَهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّالُلَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا حَقُّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ لَهُ شَيْءٌ يُوصِي فِيهِ، عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلْدُهُ» متفق عليه. (٣٤) يَبِيتُ لَيْلَتَيْنِ إِلَّا وَوَصِيَّتُهُ مَكْتُوبَةٌ عِنْدَهُ» متفق عليه. (٣٤)

واته: له عهبدوللای کوری عومهره وه (پهزای خوایان لابینت) دهفهرموویت: پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فهرموویه تی: «حهقو مافه لهسهر ههر موسلمانیك دوو شهوی بهسهردا نه پوات ئیللا وهسیتی نوسیبیته وه و داینابیت. (نابیت کاتیکی بهسهردا بروات ئیللا دهبیت وهسیته کهی دهمریت. مرقاة وهسیته کهی دهمریت. مرقاة المفاتیح، (۰/۲۰۳۵)».

(٣٤) البخاري (٢٧٣٨)، ومسلم (٢٦٢٧).





فهرموودهی سیو چوار

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضَيَّ لِللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِلهُ عَنْهُا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّالِلهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللهَ يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ، فَمَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَحْلِفْ بِاللهِ، أَوْ لِيَصْمُتْ». متفق عليه. (٣٥)

واته: له ئیبن عومهره وه (پهزای خوایان لیّبیّت) ده فی ده ویت: پیخه مبیم کی خیال کُوکسگر ده فی ده ویت: پیخه مبیم کی خیال کی ده کات له وه ی فه رموویه تی: «خوای گهوره پیگریتان لی ده کات له وه ی سویند به بابو باپیرنتان بخون، ههرکه سیک سویندی خوارد با به خوای گهوره سویند بخوات، یان بیده نگ بینی».

(٣٥) البخاري (٦٦٤٦)، ومسلم (٢٦٤١).





فهرموودهی سیو پیننج

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَّ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: "مَا عَابَ النَّبِيُّ صَلَّ اللَّهِ عَنْهُ قَالَ: "مَا عَابَ النَّبِيُّ صَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّا تَرَكَهُ". متفق عَلَيْهِ وَاللَّا تَرَكَهُ". متفق عليه (٣٦)

واته: له ئهبی ههورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت) فهرموویهتی: "پیغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّم به هیچ شیوهیوه یه که پیغهمبه کالله خواردن نهده گرت، نه گهر حهزی پینبوایه ده یخوارد، وه حهزیشی پیننه به نهیده خوارد".

(٣٦) البخاري (٣٥٦٣)، ومسلم (٢٠٦٤).





فهرموودهی سیو شهش

عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رَضِّ اللهِ قَالَ: "كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّ اللهُ عَنْهُ عَلَمْ عَانِ وَخُلُقًا لَيْسَ صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَسَنَهُمْ خَلْقًا لَيْسَ وَجُهًا وَأَحْسَنَهُمْ خَلْقًا لَيْسَ بِالطَّوِيلِ الذَّاهِبِ وَلَا بِالْقَصِيرِ". متفق عليه. (٣٧)

واته: له به رائی کوری عازبه وه (ره زای خوای لیّبیّت) ده فه رموویّت: پیّغه مبه ری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ له هه موو که س جوانتر بوو، وه جوانترین خوره وشتی هه بوو، وه بالای زور دریّث نه بوو، وه کورتیش نه بوو (مامناوه ند بوو)".

(۳۷) البخاري (۴۵٤۹)، ومسلم (۲۳۳۷).





فهرموودهی سیو حهوت

عَنْ عَمْرُو بْنُ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: سَاَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّا اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ " أَيُّ النَّاسِ أَحَبُ إِلَيْكَ؟ قَالَ: «عَائِشَةُ»، فَقُلْتُ: مِنَ الرِّجَالِ؟ فَقَالَ: «أَبُوهَا»، قُلْتُ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمُّ عُمَرُ» متفق عليه. (٣٨)

واته: له عهمری کوری عاصهوه (رهزای خوایان لیبیت) ده فهرمووییت: پرسیارم کرد له پیغهمبهری خوا کی خوایان ایبیت که میا کمی خوشه ویستترین که سه له لای تو؟ فهرمووی: «عائیشه». ووتم: له پیاوان؟ فهرمووی: «عومهر». ووتم: له دوای ئه و؟ فهرمووی: «عومه ر».

(٣٨) البخاري (٣٥٨)، ومسلم (٢٣٨٤).





فهرموودهی سیو ههشت

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكِ رَضَّ اللَّهُ عَنْهُ كَانَ أَكْثَرُ دَعْوَةٍ يَدْعُو بِهَا النَّبِيُّ صَلَّالُهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي النَّبِيُّ صَلَّالُهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَّ: «اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي النَّبِيُّ صَلَّالًا عَلَيْهِ. (٣٩) الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ». متفق عليه. (٣٩)

واته: له ئهنهسی کوری مالیکهوه (پهزای خوای لیّبیّت) زورترین دوعا که پیّغهمبهری خوا صَلَّاللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّم دوعای پی دهکرد، دهیفهرموو: «خوایه له دونیادا چاکهمان پی ببهخشه، وه له پوژی دوایشدا چاکهمان پی ببهخشه، و پرزگاریشمان بکه له سزای ناو گور».

⁽٣٩) البخاري (٢٥٠)، ومسلم (٢٦٩٠).





فهرموودهی سیو نق

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضَّالِكُعْنَهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّاللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمْلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مَنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ». مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ». رواه مسلم. (۲۰۰)

واته: له ئهبی هورهیرهوه (پهزای خوای لیبیت)
پیغهمبهری خوا صَلَّاللهٔ عَلیه وَسَلَّم فهرموویه تی: «کاتیک
مروّق وهفاتی کرد کردهوه کانی کوّتایی پیدیتو کردهوهی
نامینیت، تهنها له سی پیگهوه نهبیت پاداشتی بو
ده روات:

له ریکهیهی صهدهقه و کرده وهیه که وه کردبینتی له پاش خوی موسلمانان سوودی لی ببینن،

⁽٤٠) رقم الحديث: (١٦٣١).





زانستو زانیارییه که پاش خوّی موسلمانان سوودی لی وهربگرن،

یان مندالنکی له دوای خوی جیهیشتبیت له دوای خوی دوعای خیری بو بکات».





فەرموودەى چل

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضَّالِكُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّالُكُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّالُكُ عَلَيْهِ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ». صَلَّالُلُكُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «يُبْعَثُ كُلُّ عَبْدٍ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ». مَلَّالُهُ عَلَيْهِ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ ». مَلَّمُ فَيْهِ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ ». مَلْمُ فَيْهُ عَلْمُ فَيْهِ عَلْمُ مَا مَاتُ عَلَيْهِ ».

واته: له جابری کوری عهبدوللاوه (رهزای خوایان لاینیست) دهفهرموویّت: گویم له پیغهمبهری خوا لاینیست) دهفهرموویت: گویم له پیغهمبهری خوا کالگهٔ عَلیه وَسَلَم بود دهیفهرمود: «ههمود کهسیک زیندود دهکریّته وه لهسه رئه وه که لهسه ری مردوده».

(٤١) رقم الحديث: (٢٨٧٨).